

Riigikogu sotsiaalkomisjon
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee

25.05.2026

nr 1.2-3/1351-1

Muudatusettepanek eelnõule 901 SE

Lugupeetud sotsiaalkomisjoni esinaine

Riigikogu sotsiaalkomisjoni menetluses on lastekaitseseaduse ja täitemenetluse seadustiku muutmise seaduse eelnõu 901 SE. Esitame eelnõule järgmise muudatusettepaneku.

1. Palume täiendada eelnõu uue §-ga 2 (muutes järgnevate paragrahvide numeratsiooni) järgmises sõnastuses:

„§ 2. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduse § 160 täiendatakse lõikega 50 järgmises sõnastuses:

„(50) Sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse suunamisotsuste, mille kehtivus lõpeb ajavahemikus 2026. aasta 1. detsembrist kuni 31. detsembrini, kehtivust pikendatakse kuni teenuse saaja õigustatuse lõppemiseni, kuid mitte kauemaks kui 2027. aasta 30. septembrini.“.

Selgitus: Muudatuse eesmärk on lihtsustada ja ühtlustada sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse suunamisotsuste pikendamist nendele teenusekasutajatele, kelle kehtivad suunamisotsused lõpevad perioodil 1. detsembrist 2026 kuni 31. detsembrini 2026. Sel perioodil lõpeb üle 3100 otsuse, kuna rehabilitatsioonisüsteemi muudatuste esialgse tegevusplaani kohaselt pidi teenuse osutamine lõppema 31. detsembril 2026. 2025. aasta sügisel otsustati teenuse osutamise lõpptähtaeg edasi lükata 30. septembrini 2027. Sellest tulenevalt on vajalik varasemate otsuste kehtivusaeg üle vaadata ja vajadusel pikendada. Muudatuseta koonduks 2026. aasta lõpu ja 2027. aasta algusesse väga suur arv samaaegselt lõppevaid otsuseid, mis tekitaks märkimisväärse halduskoormuse teenust saavatele inimestele, teenuseosutajatele ning Sotsiaalkindlustusametile (SKA). 2026. aasta lõpu lõpptähtajaga teenuse suunamisotsuste automaatne pikendamine aitab inimestele tagada sujuvama teenusekorralduse rehabilitatsioonisüsteemi muudatuste kontekstis.

SKA peaspetsialistid hindavad lisaks rehabilitatsiooniteenuse taotlustele ka erihoolekandeteenuse vajadust. Praegune maksimaalne menetlusvõimekus on umbes 540 taotlust kuus. Seetõttu ei ole võimalik lühikese ajaga menetleda kõiki uusi sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse taotlusi, mida käesoleva muudatuseta esitataks. Seetõttu on vajalik luua SKA-le võimalus suunamisotsuste automaatseks pikendamiseks. See tagab sujuva üleminekuperioodi ning vähendab halduskoormust nii teenuse saajatele ja osutajatele kui ka töökoormust korraldajatele. Suunamisotsuste automaatne pikendamine on ajutine ja erandlik

meede, mille eesmärk on tagada teenuse järjepidevus ning kaitsta teenusekasutajate õigustatud ootust.

Muudatuse kohaselt:

- pikendab SKA nimetatud perioodil lõppevad suunamisotsused automaatselt, ilma et inimene ei peaks esitama uue taotluse;
- kehtib pikendatud suunamisotsus kuni isiku teenuse saamise õigustatuse lõpuni, kuid mitte kauem kui 30. septembrini 2027;
- võib suunamisperiood olla pikem kui kaks aastat, mis on praegu sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) järgne tähtaeg. Muudatus puudutab ligikaudu 2400 suunamisotsust, mille puhul on automaatseks pikendamiseks vajalik õigustatuse alus olemas. Neist pikenevad 66% üle kahe aasta.
- Hinnanguliselt jõuab automaatselt pikendatavatest suunamisotsustest umbes 60–70% maksimaalse kehtivustähtajani 30. septembrini 2027, millele lisanduvad 2027. aastal süsteemi sisenevad uued taotlused.

Suunamisotsuste pikendamisel pikeneb rehabilitatsiooniplaanide kehtivus kuni isiku õigustatuse perioodi lõpuni. Sotsiaalkaitseministri [määruse nr 69](#) § 3 lg 5 p 9 järgi saab rehabilitatsiooniplaani kehtivusaeg olla maksimaalselt sama pikk, kui on suunamisotsuse kehtivusaeg. Sotsiaalkaitseministri [määruse nr 66](#) lisa 1 kohaselt on lapsel võimalik kasutada rehabilitatsiooniplaani koostamiseks kuni 378,40 eurot aastas. See võimaldab rehabilitatsioonimeeskondadel suunata teenuse osutamise käigus rohkem aega spetsialistide tööle, vähendades samal ajal plaanide koostamisele kuluvat ajalist ja rahalist ressursi.

Muudatus puudutab järgmisi sihtrühmasid:

SHS § 59 lg 1 p 2 alusel sihtrühm, kuhu kuuluvad § 28 alusel abivajadusega lapsed (KOV abivajavad lapsed)

Õigustatuse alus: Isikul on õigus teenusele kuni 18. sünnipäevani.

Suunamisotsust pikendatakse automaatselt kuni lapse 18. sünnipäevani, kui see saabub enne 30.09.2027. Kui lapse õigus teenusele kestab sellest kuupäevast kauem, pikendatakse otsust kuni 30.09.2027.

SHS § 59 lg 1 p 1 alusel kuni 16-aastaste puudega laste sihtrühm

Õigustatuse alus: kehtiv puude tuvastamise otsus.

Suunamisotsust pikendatakse automaatselt kuni puude otsuse kehtivuse lõppkuupäevani, kui see saabub enne 30.09.2027. Kui puude otsus kehtib sellest kuupäevast kauem, pikendatakse suunamisotsust kuni 30.09.2027.

SHS § 59 lg 1 punktide 3, 4 ja 9 alusel psüühikahäirega tööealiste sihtrühm

Õigustatuse alus: kehtiv puude tuvastamise otsus, töövõime hindamise otsus ja on tööealine SHS § 59 p 2 tähenduses.

Suunamisotsust pikendatakse automaatselt kuni puude tuvastamise või töövõime hindamise otsuse kehtivuse lõpuni, kui see saabub enne 30.09.2027. Kui nimetatud otsus kehtib sellest kuupäevast kauem ning isik on tööealine SHS § 59 p 2 tähenduses, pikendatakse suunamisotsust kuni 30.09.2027.

SHS § 59 lg 1 p 3-7 alusel töö- ja vanaduspensioniealiste sihtrühm

Õigustatuse alus: kehtiv puude tuvastamise otsus või töövõime hindamise otsus.

Suunamisotsust pikendatakse automaatselt kuni vastava õigustatuse aluse kehtivuse lõpuni, kui see saabub enne 30.09.2027. Kui õigustatus kehtib sellest kuupäevast kauem, pikendatakse suunamisotsust kuni 30.09.2027.

Kellele muudatus ei kohaldu

Muudatus ei kohaldu 1. jaanuarist 2027 lõppevatele otsustele, kuna nende puhul on juba arvestatud võimalusega määrata teenus kuni isiku õigustatuse lõpuni, kuid mitte kauemaks kui 30.09.2027. Nende puhul jääb kehtima senine kord – teenuse jätkamiseks tuleb esitada uus taotlus, mida on võimalik teha juba enne kehtiva otsuse lõppemist.

Muudatuse mõjud

Eelarveline kulu: Prognoositav lisakulu on 3 084 786 eurot, mille katmiseks on vahendid olemas sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse eelarves. Suunamisotsuste automaatne pikendamine tagab teenuse järjepidevuse ning vähendab oluliselt halduskoormust nii teenuse saajatele, teenuseosutajatele kui ka töökoormust riigile. See maandab riske laste ja täisealiste sihtrühma puhul, vältides lühikese aja jooksul suure hulga uute hindamiste, rehabilitatsiooniplaanide koostamiste ja menetluste vajadust.

Muudatus on kavandatud jõustuma 1. detsembril 2026. a.

3. Seoses eelneva punktiga palume muuta seaduse pealkirja ja sõnastada see järgmiselt:

„Lastekaitseseaduse, sotsiaalhoolekande seaduse ja täitemenetluse seadustiku muutmise seadus“.

4. Seoses eelnevate punktidega palume muuta seaduse jõustumissätet ja sõnastada see järgmiselt:

„§ 4. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 2 jõustub 2026. aasta 1. detsembril.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Karmen Joller
sotsiaalminister

Eva Kuslap
eva.kuslap@sm.ee